

MIHAIL

BUL
BGA
KOV

*Genç Bir
Köy Hekimi*

Çeviri: ERGİN ALTAY

can
modern

MİHAİL BULGAKOV

GENÇ BİR
KÖY HEKİMİ

Can Modern

Genç Bir Köy Hekimi, Mihail Bulgakov

Rusça aslından çeviren: Ergin Altay

Mihail Bulgakov'un, "Zapiski yunovo vraça", "Neobıknovenniye priklıyuçeniya doktora", "Ya ubil", "Morfiy" adlı öykülerinin derlenmesinden oluşmuştur.

© 2014, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2014

5. basım: Eylül 2021, İstanbul

Bu kitabın 5. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Emrah Serdan

Editör: Sabri Gürses

Düzeltili: Ebru Aydın, Burçak Karabağ

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Özkaracan Matbaacılık ve Ciltçilik San. ve Tic. Ltd. Şti.

Evren Mah. Gülbahar Cad. No: 62 Bağcılar / İstanbul

Sertifika No: 45469

ISBN 978-975-07-2430-5

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza, No: 9/25 Sarıyer/İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750724305

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

MİHAİL BULGAKOV

GENÇ BİR
KÖY HEKİMİ

ÖYKÜ

Rusça aslından çeviren

Ergin Altay

♥can

Bulgakov'un Can Yayınları'ndaki diğler kitapları:

Usta ile Margarita, 2003

Kol Manşetinde Notlar, 2015

Kızıl Moskova, 2016

Morfin, 2019

Hayatımızın Bir Günü, 2021

Köpek Kalbi, 2021

MİHAİL AFANASYEVİÇ BULGAKOV, 1891'de Kiev'de doğdu. Genç yaşta doktorluğu bırakarak kendini tümüyle yazarlığa verdi. İlk romanı *Beyaz Muhafız* (1925), komünist bir kahramana yer vermediği gerekçeyle Sovyet resmî çevrelerce büyük tepkiyle karşılandı. Sovyet toplumunu eleştiren yergili fantezilerin yer aldığı *Şeytanî* (1925) da resmî çevrelerin eleştirisine uğradı. Bulgakov, aynı yıl, sözde bilim üstüne bir yergi niteliğindeki *Köpek Kalbi*'ni yazdı. 1930'a gelindiğinde, eserlerinin yayımlanması yasaklanmıştı. Bulgakov, buna karşın, 1930'larda iki önemli eser daha verdi. Moskova Sanat Tiyatrosu'nun perde arkasını acımasızca yeren yarıda kalmış özyaşamöyküsel romanı *Tiyatral Bir Roman* ve göz kamaştırıcı bir fantezi olan *Usta ile Margarita*. 1940'ta Moskova'da ölen Bulgakov'un eserleri, Stalin'in ölümünün ardından, 1950'lerin sonlarına doğru gittikçe saygınlık kazandı.

ERGİN ALTAY, 1937 Edirne'de doğdu. İlk ve ortaokulu değişik şehirlerde okudu. 1953'te Kuleli Askerî Lisesi'ne girdi. 1956'da Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Rus Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden mezun oldu. Rusça öğretmenliği yaptı. Altay, Rus edebiyatının dünyaca ünlü pek çok klasiğini dilimize kazandırdı. Bunların arasında Puşkin'den *Yüzbaşının Kızı*, Gogol'den *Ölü Canlar*, Tolstoy'dan *Diriliş*, Dostoyevski'den *Suç ve Ceza* ile *Karamazov Kardeşler* gibi unutulmaz başyapıtlar sayılabilir.

İçindekiler

Genç Bir Köy Hekiminin Hatıraları	11
Üzerinde Horoz Resmi Olan Havlu	13
Çelik Boğaz	30
Gerçeklerle Karşılaşmak	42
Kar Fırtınası	54
Yıldız Döküntüsü	71
Mısır Karanlığı	89
Kaybolmuş Bir Göz	102
Bir Doktorun Olağanüstü Serüvenleri	119
Ben Öldürdüm	137
Morfin	155

GENÇ BİR KÖY
HEKİMİNİN HATIRALARI

ÜZERİNDE HOROZ RESMİ OLAN HAVLU

Bir insan atla, تنها patika yollarda gitmemişse ona bu konuda söyleyecek bir şeyim olamaz: Nasıl olsa anlamayacaktır. Ama gitmiş olanlara da hatırlatmama gerek yok!

Kısaca şunu söyleyeceğim: Taşra kenti Graçevka ile Murin'deki hastane arasındaki kırk *verst* yolu arabacımla tam bir günde gittik. Üstelik tuhaftı da: 16 Eylül 1917 günü gündüz saat ikide bu pek ilginç kent Graçevka'nın sınırındaki son un deposundaydık ve o unutulmaz 17 Eylül 1917 günü saat ikiyi beş geçte Murin Hastanesi'nin otları eylül yağmurları altında çiğnenmiş, yumuşamış, ölmekte olan avlusundaydım. Durumum şöyleydi: Ayaklarım donmuştu; her ne kadar orada, avluda okul kitaplarının sayfalarını aklımda çeviriyor, bulanık olarak, Grabilovka köyündeki hastalığın gerçek mi olduğunu, yoksa insanın kaslarının sertleşip kemikleştiği bu hastalığı dün gece rüyamda mı gördüğümü bulanık olarak hatırlamaya çalışıyordum. Kahrolası o hastalığın Latince adı neydi? Sertleşen bu kaslar nasıl, diş ağrısını andıran dayanılmaz bir ağrıya neden oluyordu? Ayak parmaklarım için bir şey söylemeyeceğim artık... Çizmelerin içinde kıpırdamıyor, öylece, kesilmiş parmaklar gibi hareketsiz duruyorlardı. Ne yalan söyleyeyim, moralim son derece bozuk

olduğu için kendi kendime mırıldanarak tıp bilimini de, beş yıl önce üniversitenin rektörlüğüne verdiğim bildiriye de lanetliyordum. Bu arada yukarıdan da yağmur boşanıyordu. Paltom da sünger gibi emmişti suyu. Sağ elimin parmaklarıyla valizimin sapını tutmaya çalışıyordum ama sonunda ıslak otların üzerine tükürdüm. Parmaklarım tutmuyordu ve sonra yine ilginç tıp kitaplarından aklımda kalanları düşününce bir hastalığı hatırladım, felci... Bilmem neden, o anda umutsuzluk içinde içimden “felç” diye geçirdim.

Morarmış, odunlaşmış dudaklarımdan şöyle döküldü:
“P... sizin yollarınıza, p... gerek alışmak için bu yola...”

Ve o anda nedense öfkeyle baktım arabacıma, oysa yolun böyle olmasında onun hiçbir suçu yoktu.

Arabacı da açık renk bıyığının altında dudaklarını güçlkle oynatarak karşılık verdi:

“Eh!.. Doktor yoldaş, on beş yıldır gidip gelirim bu yolu, yine de alışmadım.”

Titredim, sıvası dökülmüş beyaz, iki katlı ana binaya; sağlık memurunun küçük evinin boyasız, kalas duvarlarına; gelecekteki rezidansıma, gizemli pencereleri mezarlığı andıran çok temiz, iki katlı eve öfkeyle bakarak uzun uzun içimi çektim Ve o anda kafamın içinde Latince sözcüklerin yerine, hayal meyal, soğuktan ve arabanın sarsıntısından sersemlemiş tenor bir sesin şarkısını duyuyordum:

“... Selam san... kutsal sığınağım...”

“Hoşça kal... Uzun bir süreliğine hoşça kal altın kırmızısı Bolşoy Tiyatrosu, Moskova, vitrinler... ak, hoşça kal.”

Bükülmeyen parmaklarımla valizimin kayışını ko-parmaya çalışırken öfkeyle şöyle geçiriyordum içimden:

“Bir dahaki gelişimde gocuk giyeceğim... Ben, bir dahaki gelişimde aylardan ekim... olacak olsa da, iki gocuk giymelisin... Bir ay sonra Graçevka’ya dönmeden... dön-

meden önce... aklını başına topla... Öyle ya, uyku zamanın geldi! Yirmi *verst* yol geldik ve kendimizi mezar karanlığının içinde bulduk... gece... Grabilovka'da gecele-memiz gerekti... Öğretmen konuk etti bizi... Bu sabah da saat yedide yola çıktık... İşte, gidiyoruz... değerli dostlar... Yayan gitmekten daha yavaş. Tekerleğin biri çukura giriyor, öteki havada kalıyor, valizim ayaklarımın altında; oh... sonra yana, sonra öte yana, sonra burun öne, sonra enseye! Yukarıdan da yağdıkça yağıyor, kemiklerim donuyor. Grili, sarılı renkleriyle tatsız bir eylül ayında insanın sert kışta olduğu gibi soğuktan donacağı aklıma gelirmiydi?! Demek olabilirmiş. Ve yavaş yavaş ölüyorken insan her şeyi aynı görüyor. Önce kambur, her yanı kemirilmiş bir tarla, solda küçücük bir köy, çevresinde beş-altı tane köhne, küçük ev. Sanki hiç canlı yok bu evlerde. Sessizlik, her yerde sessizlik..."

Valiz sonunda durdu, arabacı göbeğiyle abandı üzerine, bana doğru itti onu. Kemerinden yakalamak istedim onu; ama elim tutmayı reddetti ve şişmiş, soğumuş yol arkadaşım ayağıma çarpıp içindeki kitapları, her şeyi dökerek otların üzerine düştü.

Arabacı korkarak, "Ah, kahretsin!.." diye yakınmaya başladı.

Ama bir şey söylemedim ona. Nasıl olsa his yoktu ayaklarımda.

Arabacı kollarını horozların kanat çırpıtığı gibi çırparak, "Ah, kim varmış burada?" diye haykırdı. "Hey! Doktor getirdim size!"

Sağlık memurunun evinin karanlık penceresinde birkaç yüz görünmüştü, sonra kapanmıştı pencere ve ben otların üzerinde bana doğru koşan, paltosu ve çizmeleri yırtık birini gördüm. Saygılı bir tavırla çabucak çıkardı kasketini, koşarak iki adım kadar yakınımaya gelince nedense gülümsedi, utangaç, kısık bir sesle selam verdi:

“Hoş geldiniz, yoldaş doktor.”

“Siz kim oluyorsunuz?” diye sordum.

Adam tanıttı kendini:

“Ben Yegoriç... buranın bekçisi. Biz de uzun zamandır bekliyorduk sizi.”

Hemen valizime yapıştı, omzuna aldı onu ve yürüdü. Ben cüzdanımı çıkarmak için elimi pantolonumun cebine sokmaya çalışarak –ama bir türlü beceremiyordum bunu– aksak bir şekilde yürüdüm arkasından.

O anda çok az şey istiyordum. İhtiyacım olan, önce ateşti. Hatırlıyorum, daha Moskova’dayken bu uzak Murin’de ağırbaşlı, ciddi olacağıma kendime söz vermişim. Genç olmam ilk adımda zorlamıştı beni. Her önüme gelene açıklamak zorunda kalıyordum:

“Doktor, falanca.”

Ve herkes kesinlikle kaşlarını kaldırıp soruyordu:

“Gerçekten mi? Oysa sizin henüz tıp öğrencisi olduğunuzu düşünmüştüm.”

Asık suratla, “Hayır, fakülteyi bitirdim,” diye karşılık veriyordum.

Şöyle düşünüyordum: “Gözlük takmam gerekiyor benim, evet, gözlük.” Oysa gözlüğe ihtiyacım yoktu, gözlerim bozuk değildi ve yaşam deneyimiyle parlaklıklarını henüz kaybetmemişlerdi. Hoşgörülü, gönül okşayıcı gülümsemelerden gözlüklerin yardımıyla kurtulmak için olanağım olmayacağına göre, karşımdakinde saygı uyandıracak bir davranış biçimi edinmeye çalışıyordum. Tane tane, ağırbaşlı konuşmayı, elimden geldiğince soğukkanlı olmayı, üniversiteyi yeni bitirmiş yirmi iki yaşında gençler gibi koşmayı değil, yürümeyi denedim. Aradan yıllar geçtikten sonra şimdi anlıyorum ki bütün bunlar çok anlamsız şeylerdi.

Yazılı olmayan bu davranış yasama o zaman uymadım. Yerimde kıvrılıp ayağımda yalnızca çoraplarla oturu-

yordum; hem de çalışma odamda değil, mutfakta, ocakta alev alev yanan akağaç kütüğüne, ateşe tapanlar gibi bakarak. Sağımda ağız aşağıda, dibi yukarıda bir varil duruyordu, potinlerim varilin üzerindeydi, onun yanında boğazı kanlı, tüyü yolunmuş bir horoz, horozun yanında da yığılmış olan, değişik renkteki tüyleri... Olay şuydu: Yaşamın gerektirdiği birtakım şeyleri artık başarmıştım. Yegoriç'in sivri burunlu karısı Aksinya'yı kendime aşçı olarak atmıştım. Bunun sonucu olarak da horoz onun ellerinde can vermişti. Ben yiyecektim bu horozu. Herkesle tanışmıştım. Sağlık memurunun adı Demyan Lukiç'ti; ebelerden birinin adı Pelageya İvanovna, ötekininse Anna Nikolayevna. Hastaneyi dolaştım ve her türlü alet edevat yönünden çok iyi durumda olduğunu gördüm. Bu arada şunu da itiraf etmek zorundaydım –kuşkusuz, kendime hiç kullanılmamış alet edevatın ne işe yarayacağı konusunda hiçbir bilgim yoktu. Daha önce elime almadığım, hatta ne yalan söyleyeyim, görmediğim şeylerdi bunlar.

Pek anlamlı, mırıldandım:

“Hımm!.. Evet, çok güzel alet edevatımız var. Hımm!..”

Demyan Lukiç pek memnun, karşılık verdi:

“Evet efendim, bütün bunlar sizden önceki doktorumuz Leopold Leopoldoviç'in çabasıyla sağlandı. Kendisi sabahtan akşama kadar ameliyat yapıyordu.”

O anda soğuk bir ter bastı beni ve can sıkıntısıyla ışıltılı aynalı dolaplara baktım.

Sonra boş koğuşları gezdik ve bu koğuşlara rahatlıkla kırk hasta yatırılabilirliğini düşündüm.

Demyan Lukiç yatıştırmaya çalışıyordu beni:

“Leopold Leopoldoviç'in zamanında, bazen elli hasta yatıyordu.”

Saçları seyrelmiş Anna Nikolayevna ise buna karşılık şöyle dedi:

“Doktor, siz çok gençsiniz... çok genç... İnsanın aklı almıyor. Üniversite öğrencisi gibisiniz.”

“Öf, kahretsin!” diye geçirdim içimden. “Sanki hepsi söz birliği etmiş...”

Dişlerimin arasından soğuk bir tavırla mırıldandım:

“Hımm!.. Hayır, ben... yani ben... evet, genç sayılıyorum.”

Sonra eczaneye indik ve bir anda, orada yalnızca kuş-sütünün olmadığını gördüm. Hafif loş iki oda, çeşitli ot-ların kokusu, raflarda ise işe yarar her şey vardı. İtiraf etmeliyim ki, yurtdışından gelmiş adını hiç duymadığım marka ilaçlar bile vardı aralarında.

Pelageya İvanovna mağrur bir tavırla, “Hepsini Leopold Leopoldoviç getirtti,” dedi.

“Bu Leopold Leopoldoviç bir dâhiymiş,” diye geçirdim içimden ve bu gizemli, sakın Murin’i terk edip giden Leopold’a saygı duymaya başladım.

Ateşin yanındayken, insanın ortama uyum sağlama-sı da gerekir. Horozu çoktan yemiştim. Yegoriç benim için şilteyi kuru otlarla güzelce doldurmuş, üzerine çarşafı sermişti. Çalışma odamda, rezidansımda lamba yanıyor-du. Oturmuş, büyülenmiş gibi efsanevi Leopold’un üçüncü başarısına bakıyordum: Dolap tıka basa kitap doluydu. Bir bakışta, Rusça ve Almanca otuza yakın cer-rahlık üzerine kitap saydım. Ya terapi üzerine olanlar! Ya cildiyeyle ilgili harika atlaslar!

Akşam zaman ilerliyor ve ben alışıyordum.

Acı duyarak ısrarla düşünüyordum: Bunda hiç su-çum yok benim. Diplomam elimde ve on iki adet “pe-kiyi”m var. Daha o büyük kentte bile ikinci sırada doktor olmam konusunda uyarımı yapmışım. Hayır. Gülmüş-lerdi bana, şöyle demişlerdi: “Alışsınız.” İşte, alışacağım da... Peki, ya fitiği olan bir hasta getirirlerse bana? Söyle-yin, nasıl “alışacağım” buna? Peki, fitiği olan hasta benim

ellerimde nasıl hissedecek kendini? Hasta öteki dünyada “alışacaktır” (böyle düşünürken sırtım buz kesiyordu)...

Ya apandisiti iltihaplı bir hasta? Öf! Ya difterili köy çocukları? Trakestomi ne zamandı? Aslında trakestomi olmasa da başka sıkıntılarım olacak... Ya... ya... doğumlar! Evet, doğumları unuttum! Ters bir durum! O zaman ne yapacağım? Ha? Ne akılsız bir insanım! Böyle bir yere gelmeyi kabul etmemem gerekirdi! Benim yerime başkası gelmeliydi. Bir çeşit Leopold istemeliydiler kendilerine.

Karanlıkta canım sıkkın, çalışma odamın içinde bir aşağı bir yukarı dolaşıyordum. Lambanın yanına geldiğimde aynada, ışığın yanında pencereden ucu bucağı görünmeyen tarlaların karanlığında, soluk yüzümü görüyordum.

Birden aptal gibi şöyle geçirdim içimden: “Düzmece Dimitri’ye¹ benziyorum.” Ve tekrar masaya oturdum.

Tek başıma olduğum iki saat süresince eziyet ettim kendime ve sınırlarım kafamda yarattığım korkulara artık dayanamayacak duruma gelene kadar eziyet ettim. Sonra yavaş yavaş sakinleşmeye, hatta bazı planlar yapmaya başladım.

İşte böyle... Üstelik şimdi, fena olmadığımı söylüyor. Köylüler tembeler, yolların bozuk olduğunu söylüyorlar... Beynimde kaba bir ses şöyle diyordu: “Fıtıklı bir hastayı bile getirebilirler sana; çünkü yol kötüyse nezle biri –hafif bir hastalıktır bu– gelmez; ama fıtıklı birini taşıyarak getirebilirler, için rahat olsun, doktor bey.”

Zekice bir deyiş, öyle değil mi? Ürperdim.

Şöyle karşılık verdim o sese:

“Sus... fıtık şart değil. Neden bu kadar sinirlisin? Hammama giren terler.”

1. Prens Dimitri İvanoviç (ölümü 1606) Moskova Büyük Prenslığı'nde Rus çarı olduğunu iddia ederek, bir yıl boyunca tahtta kalmıştır. (Ç.N.)

Ses pek manalı, “Madem görevi üzerine aldın, gerekeni yapacaksın,” dedi.

Evet efendim... Başvuru kitaplarını elimden bırakamıyordum... Bundan bir sonuç çıkarmak gerekirse, ellerimi yıkarken bile bu kitaplara bakmak zorundaydım. Hastaları kaydederken de kitap önümde açık duruyordu. Böylece yararlı ama kolay reçeteler yazabiliyordum. Sözgelimi, günde üç kez 0,5 gr salisilat tozuyla ovalayacaksınız...

İçimdeki danışmanım açıkça alay ederek soruyordu: “Soda da yazabilirdin!”

Sodanın ne ilgisi vardı bununla? Bitki özlü ilaçlar, karışımlar da yazıyorum ben... hem de yüzde seksen hastaya. Ya da iki yüz... İzin verin...

Ve ayrıca, lambanın ışığında kimse benden talep etmemiş olsa da, tıp kitaplarını karıştırıyordum, bitki özlü ilaçları inceliyor, bu arada çeşitli ilaç “karışımlarının” olduğunu öğreniyordum. “Kininle sülfatın, eterin karışımı”ndan başka bir şey değildi bu. Kininin tatsız tuzsuz bir şey olduğu anlaşıyordu! Peki ama niçin kinin? Ayrıca, reçeteye nasıl yazacaktım onu? Toz gibi bir şey miydi? Kahrolası şey!

Korkuya benzer bir ses ısrarla soruyordu:

“Karışımı bir kenara bırakalım, peki ama ne yapacaksın fitiğa?”

Gözüm dönmüşçesine savunuyordum kendimi:

“Banyoya sokarım, banyoya... Bu yolla fitiğı iyileştirmeyi denerim.”

İçimdeki korku şarkı söyler gibi şeytancasına şöyle diyordu:

“Ne yapacağını bilemeyen sıkışmış meleğim benim! Banyonun ne yararı olur fitiğa? Kesmek gerekir, kesmek...”

O zaman daha fazla dayanamıyordum, ağlayacak gibi oluyordum. Pencerenin dışındaki karanlığa dualar

gönderiyordum: Nasıl hastalar gelirse gelsin, yeter ki fıtıklı gelmesin.

Bitkin düşünüyordum.

“Artık yat uyu, huysuz doktor. Uykunu alırsan, sabahleyin her şeyi göreceksin. İçin rahat olsun, sinir küpü... Bak, dışarıda karanlık sakın, üşüyen tarlalar uyuyor. Fıtık falan yok. Evet, sabahleyin göreceksin. Alışacaksın, uyum sağlayacaksın... Şimdi uyu... O atlası bırak elinden... Nasıl olsa, bu durumda hiçbir sorunu çözemeyeceksin. Fıtık çemberi...”

Nasıl içeri dalmıştı, anlayamamıştım bile. Hatırlıyorum, pencerenin dibinde bir arabanın tekerlek sesi duyulmuştu. Kapının menteşesi gıcırdamış, Aksinya bir şeyler fısıldamıştı.

Şapkasız, gocuğunun önü açık, saç sakalı birbirine karışık biri, bakışlarında büyük bir dehşetle daldı odaya.

Haç çıkararak önümde diz çöktü, alnını yere koydu. Üzgün, “Mahvoldum,” diye geçirdim içimden.

Gocuğunun gri kolundan tutup onu kaldırmaya çalışırken mırıldandım:

“Ne yapıyorsunuz, ne yapıyorsunuz?”

Yüzünü buruşturdu, soluk almakta zorlanıyordu, kesik kesik konuşmaya başladı:

“Doktor bey... efendim... biricik kızım... bir tanem...” Birden yükseltmişti sesini, öyle ki, lambanın abajuru titremişti. “Ah, doktor bey... ah!..” Çok üzgündü, elini kolunu sallıyordu ve tekrar yere kapanmıştı, sanki döşeme tahtalarını parçalamak istiyordu. “Nedir bu başıma gelen? Ne biçim bir ceza bu?.. Nasıl bir günah işledim?”

“Ne oldu? Ne var?!” diye bağırdım.

Yüzümün buz gibi olduğunu hissediyordum.

Adam ayağa fırladı, çırpınarak şöyle diyordu:

“Doktor bey... ne istiyorsanız söyleyin... Para vere-

ceğim... İstedığınız kadar para vereceğim size... Ne kadar isterseniz... Ne isterseniz, ayağınıza getireceğim... Yeter ki ölmesin kızım!.. Yeter ki, ölmesin!" Yukarılara bakarak bağıryordu: "Varsın sakat kalsın! Sakat kalsın! Yaşasın, yeter bana! Yeter!"

Aksinya'nın soluk yüzü kapının karanlık karanlığında asılı duruyordu. Yüreğim sızladı. Çok üzgün haykırdım:

"Ne oldu?.. Ne oldu?.. Söylesenize!"

Adam sustu ve bana bir sır veriyormuş gibi fısıldadı:

"Tarağa takıldı..."

Bunu söylerken bakışları dipsiz derindi.

"Tarağa... tarağa mı?.." diye sordum. "Ne demek oluyor bu?"

Aksinya fısıldayarak açıkladı:

"Keten, doktor bey, keten tarıyormuş... Tarakta, keten tarağında..."

Dehşet içinde şöyle geçirdim içimden: "İşte başlıyoruz. Evet, başlıyoruz! Öf, ne diye geldim buraya!.."

"Kim?"

Adam soruma alçak sesle cevap verdi:

"Kızım." Sonra haykırdı: "Yardım edin!"

Ve tekrar yere kapandı. Uzun saçları gözlerinin önüne inmişti.

*

Teneke abajuru eğri lamba çatallı yanıyor, çok ışık veriyordu. Kokusundan yeni olduğu anlaşılan beyaz muşamba örtülü ameliyat masasında gördüm kızı ve o anda fıtık geldi aklıma.

Masadan sarkan açık sarı, parlak saçlarının kalın ve uzun örgüsü döşemeye değişiyordu. Basma etekliği yırtık ve renk renk kan içindeydi: boz lekeler, sarı, kırmızı lekeler. Lambanın ışığı sarı, canlı gibi geliyordu bana, kızın yüzü ise kâğıt beyazı, burnu sivri.

Birinci Dünya Savaşı sırasında, 1916 yılında üniversiteden diplomasını alan genç doktor Bulgakov gönüllü olarak Kiev’de çalışmaya gitti. Smolensk bölgesinin küçük bir köy hastanesinde çalışmak, genç doktorun bir genç yazar haline gelmesinde büyük bir rol oynadı. Rusya yeni bir devrime ve içsavaşa doğru sürüklenirken Bulgakov, Rus halkını en çıplak haliyle ve en hayati sorunlarıyla tanıdı.

Korku içinde yaptığı ilk ameliyatıyla genç bir kızın hayatını kurtaran genç doktor, başka bir gün morfin kullanmaya başlamış meslektaşını kurtarmaya çalışır. Fakat trajik ve dehşet verici görünen her şey Bulgakov’da hayatın ciddi mizahıyla anlatılır.

Bulgakov’un hayatının bu ilk doktorluk dönemini anlatan “Bir Doktorun Olağanüstü Serüvenleri”, “Genç Bir Köy Hekiminin Hatıraları”, “Ben Öldürdüm” ve “Morfin” adlı öyküleri Türkçede ilk kez bu kitapta bir araya geliyor.

